

Een helder Gronings geluid: adviezen & acties

‘Vernieuwing cultuurstelsel vanuit Gronings perspectief’

Korte terugblik

Aanleiding voor de dialoogsessies

Er spelen op dit moment allerlei zaken in cultureel Nederland en Groningen. De Raad voor Cultuur brengt dit jaar advies uit over vernieuwing van het cultuurbestel vanaf 2029.

Ondertussen komt de periode voor de Groningse cultuurnota 2025-2028 met rasse schreden dichterbij. Wachten we tot 2029 of zien we al verbeteringen die we op korte termijn kunnen doorvoeren?

In een aantal dialoogsessies hebben we opgehaald wat er leeft en wat jullie beeld is bij de toekomst van cultureel Groningen. Daar ontstonden de contouren van een helder Gronings geluid waarmee we ons willen mengen in de lokale én landelijke discussie. De uitkomsten hebben we omgezet in adviezen richting gemeente en provincie en concrete acties voor ons als Kunstraad.

Uitkomsten dialogsessies

Vanuit de open dialoogbijeenkomsten kwamen drie belangrijke kernpunten naar voren:

1. Geef ruimte en vertrouwen, zeker aan talent en nieuwkomers
2. Collab
3. Ondersteun en faciliteer

De adviezen en acties die hierbij horen vind je op de volgende pagina's.

Voor meer achtergrond verwijzen we graag naar de bijlagen waar een verdere uitwerking staat van hoe dit op de avonden naar voren kwam.

1. Geef ruimte en vertrouwen

Advies aan overheden

Geef ruimte en vertrouwen en pas dit toe bij een nieuwe invulling van het subsidiestelsel:

- Erken en behoud het goede. Kijk hiermee ook terug en vertrouw op wat komt.
- Maak ruimte voor vernieuwing, jonge makers en nieuwe kunstvormen. Vul het stelsel en de criteria zo in, dat die ruimte kan ontstaan.
- Werk vanuit vertrouwen, heb lef en durf onderscheid en keuzes te maken.
- Zorg voor een subsidiestelsel dat ambities beter ondersteunt en continuïteit én ruimte voor talent en vernieuwing biedt.

Rol Kunstraad

- De spil richting het veld: een klankbord vormen
- Adviseren over criteria en meedenken richting een nieuw subsidiestelsel

2. Collab!

Advies aan overheden

Werk samen, stimuleer samenwerking en heb oog voor het culturele veld.
Ga in contact en zorg voor verbinding.

- Zorg voor samenwerking met verschillende organisaties. Op gebied van maatschappelijke betrokkenheid of mogelijkheden voor versterking culturele veld.
- Kijk goed naar het bestaansrecht voor kunstenaars in onderhoud en omgeving.

Rol Kunstraad

- Signalerend, samenbrengend en initiërend

3. Ondersteun en faciliteer

Advies aan overheden

Zorg voor helderheid en transparantie in wie wat aanbiedt aan ondersteuning:

- Rollen, taken en verantwoordelijkheden van verschillende instellingen zijn niet helder: overheden, steuninstellingen, kunstraad en cultuurpijlers
- Er zijn te weinig plekken voor kunstenaars: help, ondersteun en laat het veld meedenken in oplossingen

Rol Kunstraad

- Faciliteren en organiseren

Ondertussen zitten we niet stil...

De Kunstraad heeft inmiddels de volgende zaken opgestart:

- Brandbrief richting gemeente en provincie met daarin een dringende oproep om te zorgen voor voldoende financiering, gezien de huidige economische ontwikkelingen (zoals inflatie, hoge energiekosten en een krappe arbeidsmarkt gecombineerd met o.a. het aanscherpen van de fair practice code).
- Samen met Vrijdag onderzoeken hoe eerste aanvragers / jonge makers beter ondersteund kunnen worden.
- Het overbrengen van het 'Groningse geluid' bij de Raad voor Cultuur, als input voor hun zoektocht naar vernieuwing van het cultuurbestel.
- Onderzoeken wat de mogelijkheid van een laagdrempelige 'snel geld'-regeling is.

In de planning staat het organiseren van een bijeenkomst waarbij de verschillende instellingen en overheden met elkaar in gesprek gaan over de juiste ondersteuning die nodig is. Uitgaande van behoeften en mogelijkheden.

De Kunstraad wil daarnaast een aanjager zijn bij het kritisch onder de loep te nemen van het stelsel, waarbij ruimte en vertrouwen de belangrijkste ingrediënten zijn richting vernieuwing.

Bijlagen

1. Gronings geluid – eerste contouren
2. Samenvatting Kernpunt 1: Geef ruimte en vertrouwen
3. Samenvatting kernpunt 2: Collab
4. Samenvatting kernpunt 3: Ondersteun en faciliteer

Gronings geluid – eerste contouren

- Kunst en cultuur draagt in belangrijke mate bij aan het welzijn van mensen. Het brengt in gesprek, het laat verwonderen en het biedt andere perspectieven. Groningers hebben in deze tijd de verbinding en dialoog, welke kunst en cultuur kan brengen, ongelofelijk hard nodig.
- Hier werken we samen en weten we elkaar eenvoudig te vinden. Groningen is groot genoeg om alles ‘in huis’ te hebben, talent aan te trekken, te experimenteren. Daarbij bieden we veel ruimte aan talentontwikkeling. Groningen is ook ‘klein’, waardoor we binnen de meeste disciplines maar één grote instelling (kunnen) hebben. Dit brengt een, soms best ingewikkelde, dynamiek die uniek is in Nederland.
- Hier streven we ernaar om kunst en cultuur laagdrempelig en vanzelfsprekend te maken. Hier praten we er niet alleen over, hier brengen we het ook in de praktijk. De Groninger over de streep trekken om mee te doen aan kunst en cultuur duurt soms even. Want ‘wat we niet kennen, dat vreten we niet’. Maar win je hun vertrouwen, dan zijn ze buitengewoon nieuwsgierig, trouw en staan ze open voor nieuwe dingen en experimenten.
- Groningen is een soort ‘cultural valley’: een plek waar nieuwe dingen uitgetoet en ontwikkeld worden, een plek waar iedereen naar kijkt. Wij hebben het lef, wij hebben de ruimte, wij kunnen het creëren. Wat hier gebeurt, is in potentie interessant voor de rest van de wereld.
- Groningen is prachtig. Maar ook kwetsbaar. Hier is veel mogelijk én veel nodig. Dit vraagt om de juiste samenwerking, de juiste middelen en de juiste ondersteuning. Dit vraagt om een helder Gronings geluid waar niemand omheen kan.

Ervaren situatie/knelpunten

Er zijn teveel, versnipperde en veranderende criteria

De budgetten en geldstromen zijn ondoorzichtig

De tijdelijkheid van subsidies zit lange termijnplannen in de weg

We zijn zoveel tijd kwijt aan het (toe)schrijven van plannen (richting criteria)

Het gat tussen incidentenbudget en cultuurnota is veel te groot

Het systeem van nu past niet meer bij de netwerken van vandaag

Het systeem zit op slot, er is te weinig ruimte voor nieuwkomers

De vele criteria en verantwoording legt alles lam

Ideeën en adviezen vanuit het veld

Ga ontschotten, zorg voor minder deelbudgetten

Maak aanvragen simpeler, minder criteria

Heb lef, durf onderscheid te maken

Creëer een 'snel-geld' regeling

Creëer een 'incubator' richting cultuurnota

Werk vanuit vertrouwen

Kijk naar trackrecord

Maak ruimte voor nieuwkomers en talent. Geef ze vertrouwen

Ervaren situatie/knelpunten

Kennis, geld en daarmee de macht ligt nu bij een beperkte groep

We maken weinig gebruik van de mooie dingen die al ontwikkeld zijn

Hoe maken we verbinding met generatie α , met de jeugd?

Samenwerking binnen de amateurkunst ontbreekt

Heb oog voor de mooie samenwerking die over de disciplines heen ontstaat

Het huidige systeem zit samenwerking in de weg

Ideeën en adviezen vanuit het veld

Koppel disciplines over de grenzen heen

Zorg voor een aanjaagfunctie

Subsidieer samenwerking

Kunstenaars, verenigt u

Zoek samenwerking tussen cultuur, welzijn en onderwijs

Creëer ruimte voor dingen die je van tevoren niet kunt bedenken

Ervaren situatie/knelpunten

Het subsidie-
stelsel is een
doolhof

Fondsen
werken met eigen
criteria, vanuit hun
eigen hokje

Het is onduidelijk
welke ondersteuning
waar te vinden is

Wat mogen we
van de cultuurpijlers
verwachten?

Er is een tekort
aan atelier- en
oefenruimtes

Verskil in belangen
tussen gemeente en
provincie zit soms
in de weg

Ideeën en adviezen vanuit het veld

Zorg voor een
heldere
wegwijzer in
subsidieland

Stel laagdrempelig
locaties beschikbaar
(affinancieren?)

Zorg voor
representatieve
beoordelaars

Bied feedbacksessie en
inloopspreekuren aan

Neem een
(experiment met)
basisinkomen in
overweging

Wees nieuwgierig naar
wat we écht nodig
hebben

